2024/2280

10.10.2024.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2024/2280

(2024. gada 11. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0109/2024),

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra ("Centrs") ieņēmumu un izdevumu pārskatu ([1]) Centra 2022. finanšu gada galīgais budžets bija 99 872 000 EUR, t. i., par 40,59 % mazāks nekā 2021. gadā, un tam par iemeslu bija ar Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādi (*HERA*) saistīto dotāciju izmaiņas; tā kā Centra budžets tiek finansēts galvenokārt no Savienības budžeta;

B. tā kā Revīzijas palātas ziņojumā par Centra 2022. finanšu gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") ir norādīts, ka tā ir guvusi pamatotu pārliecību par to, ka Centra gada pārskati ir ticami un ka pakārtotie darījumi attiecībā uz ieņēmumiem ir likumīgi un pareizi; tā kā Revīzijas palāta revidēja četrus dotāciju nolīgumus, kuru kopējā vērtība ir 7,9 miljoni EUR, un konstatēja, ka trijos no tiem kā attiecināmās izmaksas ir iekļauts PVN 0,6 miljonu EUR apmērā (8,1 %); tā kā saņēmēji veica darbības valsts iestāžu statusā, tāpēc saskaņā ar Finanšu regulas 186. panta 4. punkta otrās daļas c) apakšpunktu PVN nav attiecināmās izmaksas; tā kā neatbilstīgo izdevumu kopējā summa, kura aplēsta, pamatojoties uz iepriekš aprakstītajā izlasē konstatēto PVN likmi un apmēru, atbilst 2,8 % no visām 2022. gadā pieejamajām maksājumu apropriācijām, pārsniedzot revīzijai noteikto būtiskuma slieksni, un tāpēc tika sniegts atzinums ar iebildēm par Centra pārskatiem pakārtoto maksājumu likumību un pareizību; tā kā Revīzijas palāta secināja, ka ieņēmumi un maksājumi, kas pakārtoti Centra pārskatiem par 2022. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu, visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi, izņemot iepriekš izklāstīto jautājumu;

C. tā kā attiecībā uz Centra iepirkuma jomu nav ziņots par tādām problēmām 2022. gadā, kuru dēļ būtu jāveic korektīvi pasākumi, un tā kā šobrīd netiek veikti korektīvi pasākumi saistībā ar iepriekšējo gadu revīzijām un novērtējumiem un tādi nav arī iekavēti,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. ar gandarījumu norāda, ka 2022. finanšu gadā veiktās budžeta uzraudzības rezultātā budžeta izpildes līmenis attiecībā uz kārtējā gada saistību apropriācijām bija 98,86 %, t. i., par 0,49 % augstāks nekā 2021. gadā; norāda, ka kārtējā gada maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 73,61 %, t. i., par 9,53 % augstāks nekā iepriekšējā gadā;

2. aicina Komisiju piešķirt Centram nepieciešamos resursus, lai sasniegtu stratēģijas 2021.–2027. gadam mērķus un īstenotu pārskatītās Centra pilnvaras saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/2370 ([2]);

Sniegums

3. atgādina, ka Centra pamatuzdevums ir identificēt un novērtēt pašreizēju un jaunu apdraudējumu cilvēka veselībai, ko rada infekcijas slimības, un informēt par to un ka tas darbojas šādās sešās jomās: uzraudzība, sagatavotība uzliesmojumiem un atbalsts reaģēšanai, zinātniskās konsultācijas, mikrobioloģiskā uzraudzība, sabiedrības veselības apmācība un komunikācija;

([1]) OV C 38, 31.1.2023., 24. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2370 (2022. gada 23. novembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 851/2004, ar ko izveido Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (OV L 314, 6.12.2022., 1. lpp.).

4. atzīmē, ka Centrs ir sasniedzis 89 % no tiešajiem rezultātiem, kas plānoti tā vienotajā programmdokumentā 2022.–2024. gadam; konstatē, ka gada beigās 8 % no plānotajiem tiešajiem rezultātiem bija atlikti, savukārt 3 % – kavējās vai bija atcelti; pieņem zināšanai, ka lielākā daļa atlikto vai novēloto rezultātu bija atkarīgi no Centra pārskatīto pilnvaru pieņemšanas un publicēšanas, kas notika 2022. gada beigās; aicina Centru analizēt atliktos tiešos rezultātus un ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par plānu tos sasniegt;

5. atzīmē, ka visu 2022. gadu – trešo gadu pēc kārtas – Centrs saglabāja savu plānu ārkārtas situācijai sabiedrības veselības jomā, reaģējot uz Covid-19 pandēmijas turpināšanos; pieņem zināšanai, ka jūnijā šā plāna klasifikācijas līmenis tika pakāpeniski pazemināts no 2. līmeņa (akūtais posms) uz 1. līmeni (uzturēšanas posms); uzskata, ka Centrs visu pandēmijas laiku rīkojās ātri un efektīvi; uzskata, ka Centram varētu būt svarīgāka loma, veidojot Eiropas programmu reaģēšanai turpmākās krīzes situācijās;

6. norāda, ka saistībā ar Krievijas agresiju Ukrainā un bēgļu pieplūdumu no šīs valsts Centrs sadarbojās ar piecu Ukrainas kaimiņvalstu iestādēm, savas kompetences ietvaros veicot tehniskās un operatīvās reaģēšanas darbības uz apzināto vajadzību pamata; pieņem zināšanai, ka gada otrajā pusē mazāk uzmanības tika pievērsts operatīvajai reaģēšanai un vairāk – vidēja termiņa/ilgtermiņa un stratēģiskās reaģēšanas darbībām un Centra eksperti tika nosūtīti uz Poliju un Rumāniju, lai atbalstītu valsts iestādes un Pasaules Veselības organizāciju, kas sniedza palīdzību pārvietotajiem Ukrainas iedzīvotājiem;

7. konstatē, ka 2022. gada pavasarī un vasarā Centrs vienlaikus sniedza atbalstu saistībā ar trim ārkārtas situācijām sabiedrības veselības jomā, proti, Covid-19, pērtiķu bakām un nezināmas izcelsmes hepatītu bērniem; ar gandarījumu norāda, ka tā Centram bija unikāla pieredze un pārbaudījums tā spējām izstrādāt riska novērtējumus un norādījumus attiecībā uz dažādiem veselības apdraudējumiem;

8. atzinīgi vērtē kārtību, kādā Centrs paredzējis īstenot savas pastiprinātās pilnvaras, kas stājās spēkā 2022. gada decembrī, kā arī īstenošanas atbalstam izstrādāto pārveides programmu *Aspire* (paredzēt, atbalstīt, sagatavoties, informēt, reaģēt un dot iespējas);

Efektivitāte un ieguvumi

9. atgādina, ka ir svarīgi vērst plašumā Centra digitalizāciju gan iekšējās darbības un pārvaldības jomā, gan arī, lai paātrinātu procedūru digitalizāciju; uzsver, ka Centram šajā ziņā arī turpmāk jābūt proaktīvam, lai izvairītos no digitālās plaisas starp aģentūrām; tomēr vērš uzmanību uz to, ka ir jāveic visi nepieciešamie drošības pasākumi, lai izvairītos no jebkāda apdraudējuma apstrādātās informācijas drošībai tiešsaistē, un uzstāj, ka ir jāpastiprina pasākumi pret kiberuzbrukumiem vai iefiltrēšanās mēģinājumiem, jo īpaši tiem, kuru izcelsme ir Krievijā vai Ķīnā;

10. atzinīgi vērtē to, ka Centrs turpināja centienus panākt efektivitātes pieaugumu, ieviešot jaunas metodikas, tai skaitā atbalsta un darbības procesu automatizāciju; norāda, ka gada gaitā tika automatizēti četri jauni administratīvie procesi, izmantojot elektroniskas darbplūsmas, un, lai aizstātu K2, tika ieviests jauns, izmaksu ziņā efektīvs elektronisko darbplūsmu platformas risinājums; norāda, ka elektronisko darbplūsmu izmantošanas vispārēja analīze jau tagad rāda, ka vērā ņemams skaits lietotāju ir tās pieņēmuši un ka tās, pateicoties lieku posmu likvidēšanai, ir ievērojami samazinājušas apstrādes laiku, vienlaikus nodrošinot juridisku atbilstību;

Personāla politika

11. norāda, ka 2022. gada 31. decembrī štatu sarakstā bija 215 Savienības budžetā apstiprinātie pagaidu darbinieki (salīdzinājumā ar 208 apstiprinātām vietām 2021. gadā); atzīmē, ka 2022. gadā Centrā strādāja arī 112 līgumdarbinieki un pieci norīkotie valstu eksperti;

12. ar bažām norāda uz dzimumu līdzsvara trūkumu Centra augstākā un vidējā līmeņa vadībā, proti, četri no sešiem vadītājiem (66,67 %) ir vīrieši; pieņem zināšanai dzimumu sadalījumu Centra kopējā darbinieku skaitā, proti, no 331 darbinieka 198 ir sievietes (60 %) un 133 – vīrieši (40 %); atzinīgi vērtē to, ka Centrs šobrīd strādā, lai pieņemtu hartu par daudzveidību un iekļaušanu, un līdz 2023. gada ceturtajam ceturksnim tā stāsies spēkā; atgādina, ka ir svarīgi nodrošināt dzimumu līdzsvaru, un aicina Centru ņemt vērā šo aspektu, nākotnē pieņemot darbā darbiniekus un ieceļot amatā augstākā un vidējā līmeņa vadītājus; aicina Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā, ka ir svarīgi nodrošināt dzimumu līdzsvaru, kad tās izvirza savus kandidātus iecelšanai Centra valdē;

13. pauž bažas par ģeogrāfisko līdzsvaru Centra augstākā un vidējā līmeņa vadībā; prasa Centram ziņot par šo jautājumu budžeta izpildes apstiprinātājiestādei;

14. atzīmē, ka 2022. gadā tika izstrādāts pirmais projekts "cilvēku stratēģijai" ar mērķi vadīt Centra cilvēkresursu pārvaldības dienestu modernizāciju un konsolidāciju; turklāt norāda, ka 2022. gadā tika pabeigti atsevišķi stratēģijas projekti, piemēram, elektroniskais darbā pieņemšanas rīks un programma ievadīšanai darbā tiešsaistē, savukārt citi tiek īstenoti; aicina Centru ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par norisēm šajā jautājumā; pieņem zināšanai, ka Centrs vēl vairāk pastiprināja savu atbalstu personāla mācībām un attīstībai, palielinot pabalstu individuālai apmācībai un atvieglojot personāla piekļuvi e-mācību platformām (*EU Learn*, *LinkedIn Learning* un Centra virtuālā akadēmija);

15. norāda, ka Centrs īsteno politiku personas cieņas aizsardzībai un psiholoģiskas aizskaršanas un seksuālas uzmākšanās novēršanai un ka Centrs darbojas konfidenciālo konsultantu starpaģentūru darba grupā; ar nepacietību gaida tās ziņojumu un ieteikumus; norāda, ka 2022. gadā nav ziņots par aizskarošas izturēšanās gadījumiem, un mudina Centru turpināt pilnveidot darbu, lai novērstu šādus gadījumus arī turpmāk;

16. norāda, ka 2022. gadā tika aizpildītas papildu amata vietas, ko Centram piešķīra pēc tā pilnvaru paplašināšanas; uzsver, ka līdz ar jaunu uzdevumu pievienošanu un Centra darba slodzes pieaugumu ir atbilstoši un pienācīgā apmērā jāpalielina darbinieku skaits un resursi un ka darbinieku trūkums rada ievērojamu spiedienu uz Centra darbības nepārtrauktību, kā arī apdraud tā darba kvalitāti;

17. ar bažām norāda uz Centra un *HERA* pilnvaru pārklāšanos un aicina samazināt abu struktūru darba dublēšanos un skaidri sadalīt uzdevumus;

Pārredzamība un interešu konfliktu novēršana un pārvaldība

18. norāda, ka Centrs turpināja piemērot un stiprināt neatkarības politiku attiecībā uz personām, kas nav tā darbinieki, un personālu; konstatē, ka 2022. gadā Centram trūka nelielas daļas interešu deklarāciju; turklāt norāda, ka visi ārējie eksperti, ar kuriem notika apspriešanās, sagatavojot ātros riska novērtējumus, pirms šo novērtējumu publicēšanas deklarēja savas intereses; norāda, ka visiem valdes un konsultatīvā foruma locekļiem, kas piedalījās sanāksmēs un tādējādi deva ieguldījumu diskusijās, bija derīgas ikgadējās interešu deklarācijas un direktore un nodaļu vadītāji ir aizpildījuši savas ikgadējās interešu deklarācijas, un arī 99 % ārējo ekspertu, kas piedalījās Centra sanāksmēs, kuru saistībā bija jāveic interešu konflikta pārbaude, iesniedza gada interešu deklarāciju;

19. aicina Centru nodrošināt, lai visi valdes locekļi, konsultatīvā foruma locekļi un viņu aizstājēji būtu apzinīgi iesnieguši prasītās ikgadējās interešu deklarācijas; aicina Centru nodrošināt, lai visā Centra darbā tiek iesaistīti atbilstoši eksperti un lai ir saglabāts augsts interešu konfliktu noteikumu ievērošanas līmenis;

20. pieņem zināšanai, ka Centra neatkarības politika attiecībā uz personām, kas nav tā darbinieki, paredz procedūru, kura jāievēro, lai konstatētu iespējamus interešu konfliktus un izvairītos no tiem; norāda, ka īsumā tas nozīmē – noteiktos apstākļos (piemēram, sagatavojot zinātnisku rezultātu) tiek vāktas interešu deklarācijas, kuras pēc tam ar Centra atbilstības amatpersonas atbalstu izvērtē par attiecīgo darbību atbildīgais Centra darbinieks; atzīmē, ka 2022. gadā netika ziņots par faktiskiem interešu konfliktiem;

21. atzīmē, ka 2022. gadā tika izstrādāta iekšējā procedūra Centra sanāksmēm ar komerciālām organizācijām, kas darbojas tā pilnvaru jomā, un to sāka oficiāli īstenot 2023. gada janvārī; turklāt atzīmē, ka 2022. gadā Centrs tomēr nerīkoja nevienu šādu sanāksmi;

22. atzīst, ka pandēmijas laikā pieauga Centra pamanāmība; uzskata, ka tā pamanāmību medijos, internetā un sociālajos medijos var uzlabot vēl vairāk, lai Savienības iedzīvotāji uzzinātu par Centra darbu;

23. aicina Centru nodrošināt pilnīgu pārredzamību zinātnisko pētījumu publicēšanā un pastiprināt spējas ārējai komunikācijai ar plašu sabiedrību, nodrošinot, ka visa svarīgākā informācija, jo īpaši saistībā ar ārkārtas situācijām sabiedrības veselības jomā, ir pieejama visās Savienības oficiālajās valodās un viegli piekļūstama un saprotama Savienības iedzīvotājiem;

Iekšējā kontrole

24. uzsver Revīzijas palātas atzinumu ar iebildēm par maksājumu likumību un pareizību, kam pamatā ir PVN kā attiecināmo izdevumu iekļaušana dotāciju nolīgumos, kuru līdzekļu saņēmēji veic darbības kā valsts iestādes, attiecīgajai summai atbilstot 2,8 % no 2022. gadā pieejamajām maksājumu apropriācijām; atgādina – pārvaldot dotācijas, Centram ir jānodrošina atbilstība piemērojamajiem noteikumiem, jo īpaši attiecībā uz PVN atmaksu saņēmējiem, kas ir valsts iestādes;

25. atzīmē, ka Centrs vismaz reizi gadā novērtē iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, novērtējot iekšējās kontroles sistēmas īstenošanu, arī noteikto rādītāju īstenošanu, un izvērtējot galvenos trūkumus, kurus konstatējis pats Centrs vai par kuriem ziņojuši citi, tai skaitā Iekšējās revīzijas dienests un Revīzijas palāta; turklāt norāda, ka 2022. gadā tika veikti vairāki iekšējās kontroles sistēmas uzlabojumi, piemēram, uzlabota kontroles stratēģija, arī noteikti jauni rādītāji, uzlabots informācijas aktīvu katalogs un izstrādāta jauna iekšējās komunikācijas politika;

Citi komentāri

26. atzinīgi vērtē to, ka Centra mērķis bija saņemt *EMAS* reģistrāciju 2023. gadā un ka tā plānos ir CO_2 kompensēšanas projekts, kam jāsākas 2024. gada pirmajā ceturksnī un kas ietvers pasākumus CO_2 ietekmes aprēķināšanai un samazināšanai; atzīmē, ka *EMAS* īstenošana, kas sāksies 2024. gadā, ietvers konkrētus mērķrādītājus;

27. uzteic to, ka 2022. gadā Centrs pietuvojās elektronisko rīku izmantošanai iepirkuma procesā; norāda, ka patlaban Centrs izmanto Komisijas publiskā iepirkuma pārvaldības instrumentu visu iepirkuma procedūru (arī *ex ante* publikāciju) reģistrēšanai un publicēšanai; norāda, ka minētā instrumenta sistēma ir savienota ar *eTendering*, kur tiek nodrošināta publicēšana, kā arī apstrādāti saistītie jautājumi un atbildes; turklāt norāda, ka Centrs izmanto arī iekšējo e-darbplūsmu pirkumiem saskaņā ar pamatlīgumiem un pārbaudei pirms procedūru sākšanas;

28. ar gandarījumu konstatē, ka ieinteresēto personu vispārējā apmierinātība ar Centra darbu 2022. gadā bija 86 %;

29. attiecībā uz pārējiem horizontāla rakstura konstatējumiem, kas pievienoti lēmumam par budžeta izpildes apstiprināšanu, atsaucas uz 2024. gada 11. aprīļa rezolūciju par aģentūru sniegumu, finanšu pārvaldību un kontroli ([3]).

([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2024)0280.